

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évnyegyedre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Előfizetési csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díja:

Öt hasábos petitsor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltnék.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1883-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.

Fél évre 3 frt

Évnyegyedre 1 „ 50 kr.

Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz el-
mezve, — legelőszedőbben postautalványnyal —
s nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekint-
etéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,

kiadó s lapfajtajelölő.

Horváth Danó

fel. szerk.

Nógrádmegye közmunka előirányzatából.

Előttünk fekszik s immár a közgyűlés
által elfogadva lett a megyei közmunka elő-
irányzat, melynek kimerítő indokolását a fő-
mérnök lejjebb teszi meg. Itt csupán az ada-
tokra szorítkozunk. Ugyanis a b.-gyarmati
járás előirányzata pénzben: 18174 frt 40 kr,
a nógrádiban 18420 frt 20 kr, a szécsényiben
13239 frt 60 kr, a szirákiban 17374 frt 80
kr, a losonciban 16454 frt 10 kr, a füleki-
ben 22258 frt 50 kr, Losoncz városában 1269
frt 90 kr, összesen 105192 frt. Természetben
leszolgáltatnak az egész megyében 273 ígás,
2463 kézi napszám. A b.-gyarmati járásban
felhasználtatnak 8825 frt, a nógrádiban 7415
frt, a szécsényiben 7105 frt, a szirákiban
1626 frt, a losonciban 17374 frt, a füleki-
ben 16911 frt. A fennmaradó összeg, vagyis
37925 frt 80 kr a szalatna-kálnó-zlatnói és

a kisterenne-pótervásári útra fog fordíttatni.
Ezen előirányzathoz a főmérnöki indokolás-
ból kiemeljük a következőket:

„Az 1883-ik évre összeirt megyei köz-
munkatartozás tesz összesen 27023 kétfogatú,
1808 egyfogató ígás és 80103 kézi napszá-
mot, mely kötelezettség csupán 271 kétfogatú,
2 egyfogató és 2463 kézi napszám kivételével
megváltatván, a váltásösszeg 105192 frtot
tesz. Az 1882-ik évben volt a váltásösszeg
102980 frt 60 kr, és természetben leszolgá-
landó 724 ígás és 6305 kézi napszám. A múlt
és folyó évi összeírás egybeazonosításából ki-
tűnik, miszerint bár Kis-Oroszi községe 140
ígás és 792 kézi napszámmal a megye köte-
teléből kibocsátatott, mégis a jelen évi ösz-
szeírás 377 kót és 74 egyfogató ígás nap-
számmal több eredményezett, ellenben a kézi
erő 2142 napszámmal kevesebb mint 1882-ben.
Habár a megváltás ez évben 2211 frt 40
krrel nagyobb eredményt mutat fel mint ta-
valy, és aránylag csekély maradt tenn ter-
mészetbeni ledolgozására, mégis tekintettel
azon körülményre, hogy a kötelező teljes meg-
váltás többbizben hangsúlyoztatott és legutóbb
a f. évi ápril hóban tartott állandó választ-
mányi ülés által elvben kimondatott: a ke-
zelés egyszerűsítése végett igen kívánatos
volna, hogy a közmunkaelőirányzatból a ter-
mészetbeni közmunkatartozás a jövőben egé-
szen kiküszöböltesse.

A kiadások mérlege a f. évhez képest
általában kedvezőbb, leginkább az által, hogy
az 1874. évi inséges kölcsön utolsó 10000 fo-
rintnyi részlete a f. évi előirányzattal már
teljesen visszafizetve (esetleg elengedve) lé-
vén, az előirányzatnak „átfutó kiadások“ czi-

men való megterhelése megszűnt. A kezelési
kiadásoknál a jelen évhez képest 660 frt meg-
takarítás mutatkozik, mely leginkább a nem
mérnöki minősítésű járási utbiztosok fizetésé-
nek a t. alispán urral egyetértőleg történt
megfelelő leszállításában találja indokát. E
tárgyban egyébiránt tüzetes javaslat fog a
t. közig. bizottság elé terjesztetni.

A térképezési költségek tételénél, miután
az utvonalak tracirozásához szükséges mérő-
műszerek már ez évben beszerezettek, szintén
260 frtnyi megtakarítás irányoztatott elő.

Az utak fenntartása a folyó évhez ké-
pest több kiadást igényel 5535 frt 60 krrel.

Azon fontos elvénél fogva, hogy a már
kiépített utakba fektetett tőke csak úgy fog
a közjóra nézve hasznot hozni és a megse-
müléstől megóvatni, ha az utak mindenkor
rendeltetésüknek megfelelő állapotban fentar-
tatnak: ezen főrovatnál további leszállítás
egyáltalában nem volt eszközölhető. A több-
letet leginkább a műtárgyak kijavitása, il-
letve megújítása és a különféle kiadások ké-
pezik, melyhez még az endrefalva-pálfalvai
új uton felállítandó útkaparó is járul.

A műtárgyak kijavitása az egyes utvo-
nalakon, de leginkább a füleki és losonczy
járás utain már annyira szükséges, hogy an-
nak további elodázása a közlekedés veszé-
lyeztetése nélkül lehetetlen.

A különféle kiadások közt vannak a nél-
külözhetlen útfenntartási munkák, mint ka-
vicsterítés, sárlehuzás, árkok kiásása és tiszt-
títása, melyeket a közmunkacso helyett most
fizetett napszámosokkal kell végeztetni, to-
vábbá kisebb 100 forintot aluli hidkijavi-
tások, melyek gyors eszközlése által igen

A „NÓGRÁDI LAPOK“ TÁRCZAJA.

Nézem, nézem . . .

Nézem, nézem a galambom ablakát
Találgom, gondol-e rám, néz-e át?
Találgom, gondolkodom felőle,
Lehet-e még.
Leszen-e még lakodalmom belőle?

Nincs mi köztünk csak egy utca, de széles.
Sokan járnak. Nem tudom én ki lesz?
Csak az tudom, ha mirajtunk állana:
Ez az utca,
Hej ez utca! mi köztünk nem állna ma.

Mért nem ál a föld nekem oly hatalmas,
Kínsházából a millyet csak az adhat.
Széles utcán arany hidat veretnék.
Hej tudom én!
A rózsámér' akár mindjárt' mehetnék.

Amit neked szántam.

Amit neked szántam
Olyan boldogságot
Ennek a bús földnek
Lakosa nem látott.

A mennyel' ádvól
Kérném ki a rózsám,
Neked adni lányka
Osztatlan egészen.

Idén.

A vadász.

(Elbeszélés.)

Irta: Mauke Endre.

(Folytatás.)

Benedek el volt ragadtatva a leány által, végte-
lenül tetszett neki a határozott fellépés s ez éppen
kitöltötte szívében azon piezi úrt, melyet a leányka
szépsége és kelleme még betöltetlenül hagyott. Szóval
a porcotól kezdve szerelmes lett a szép Emiliába.

Az új társak tartandó vadászataikról beszélgetve,
csendes haladással elérték azon helyet, melyen első
izben elhagyta Muki Emiliát.

Itt tehát a választ; midőn a holnap, esetleg
holnapután találkozásra biztosították egymást, olvál-
tak. Emília a falu felé vette az útját, Muki pedig cse-
desen, gondolatokba mélyedve, ballagott tanyájára.

G. kis falu mintegy órányira Benedek Muki ta-
nyájától. Erdők között sokvá kelleme hely.

G. jelenlegi földesura Keleti, nyugalmazott ez-
redes.

Keleti egész életét a hadseregben töltötte, miglen
egy hadjárati alkalmával kapott lábsze örögségére
oly szenvedéseket okozott neki, hogy kénytelenített
nyugalomba vonulni.

Visszavonult tehát g-i birtokára, egyötlen leá-
nyával, a 17 éves Emiliával.

A kastély, mely éveken át lakatlanul állott,
kijavítva elég kényelmes lakást nyújtott az öreg ez-
redesnek.

Emília, ki folytonosan nagy városokban lakott,
végtelen örömet érzett a falusi életben. A leány, ki
eddig színházakat, hangversenyeket látogatott, teljes
élvezettel gyönyörködött a madarak énekében s a
természet alkotta szépségeket többre becsülte a reme-
kűl épített palotáknál.

Emília csakhamar otthon érezte magát a falusi
életben. Naphosszat elcséltogatót a kastély kertjében,
sőt ha atyja földmívelési engedték, olykor kirándult vele
az erdőbe, megnézni a vadon szépségeit.

Az erdők vadregényessége annyira megragadta
a leány fogékony lelkét, hogy egyszer másszor egyo-
dúl is kiszökött a vadonba. Egy alkalommal láttuk,
mily veszélyes helyzetbe jutott a sziklák között; de
ez egy cseppet sem tartotta vissza a későbbi kirán-
dulásoktól, sőt kedvet csinált neki.

Egy szép reggel pedig éppen azzal állott elő
atyjánál, hogy tanítsa meg őt lőni, mert ő vadászni akar.

Az ezredes elnevette magát; tetszett neki az
eszmé, miért ne — katonai leánya ő.

Keleti társaságot nem fogadott, a vidéki földes-
urak közül egyik sem volt inyére való, tehát nem is
kereste fel őket.

Igy tehát nem is bánta, ha leánya ekként keres
szórakozást, sőt valljuk meg, titokban örült a mord
katonai, hogy leánya lőni, nem pedig táncolni akar.

Emília csakhamar megtanult a fegyverrel bántani
s rövid idő alatt szenvedélyes vadász lőn. egész dél-
utánok elmaradt az erdőben, sőt eltanulta a vadász
szokást is — táskájában jóféle orszonákat kihordani.

Hogy csakugyan a vadász szenvedély vitte-e
ennyire, vagy egyéb más vonzó okok, majd látni fog-
juk az események folyamán.

(Folytatás a következő számban.)

gyakran nagyobb rongálásoknak vették eleje; végül a t. köz. bizottság 1881. évi 1379 számú határozata folytán a kiépített utakon netalán mutatkozó „járhatatlan helyek” javítására szánt összegek. Ezen tétel alatt felvett összeg, tekintve, hogy természetbeli közmunkáról már nincsen és hogy kisebb híd vagy úttestjavítások, elemi rongálások igen gyakran fordulnak elő, az ebbeli szükséglet minimumát képviseli. Különben a fenntartási rovat egyéb tételeiben a lehető megtakarítások eszközöltettek, azon czélból, hogy a fontosabb kiadások ellensúlyoztassanak, nevezetesen fedanyagnál és az úttest tartozékainál, mely megtakarítások által a közlekedés lehetősége csorbát nem szenved.

A kezelési és fenntartási kiadások az egyes járák illetve útvonalakra, a tényleges szükségletek és az utak állapotának szigorú szem előtt tartásával lettek elosztva.

Új utak építésére marad 37935 frt 80 kr, melyhez még az előző évek hátralékaiból még előre meg nem határozható összegben befolyó váltásösszegek is hozzászámíthatók.

Ezen összegből ki fog építtetni a t. köz. igazgatási bizottság 1379-1881. sz. határozatával jóváhagyott sorrend II. pontja szerint Kálnó, Poltár és Kisterenne és a megye határa közt lévő megyei utszakasok, melyeknek tervezetei jelenleg már munka alatt vannak.

Ez alkalommal megjegyeztetik, hogy az endrefalva-pálfalvai út egészszeni kiépítése már a múlt évi előirányzatban felvett összeggel és az inségi kölesön két utolsó részletére szánt és valószínűleg elengedendő 20 ezer frt által teljesen biztosítva lévén, jelen előirányzatot nem terheli.

Az új utak építéséhez az egyes járák-ból a meglévő kiépített utak fenntartási szükségleteinek teljes kielégítése után fennmaradt összegek fordíthatnak.

Ezen járuléka a losonezi járást illetően a nagyszámú és legnagyobb rész kiépített utak fenntartásának megrövidítése nélkül nagyobb összegben nem volt megállapítható.

Nem tagadható, hogy a jelenleg új útépítésekre előirányzott összeg nem oly totális, hogy azzal a program II. pontjának egész terjedelmében való végrehajtása biztosítottan tekinthető, és ámbár a tényleg szükséglendő összeg pontosan csak a tervek elkészültével fog megállapítható lenni, ezáltal már előre lehet jelezni azt, hogy a rendelkezésre álló összeg 12-7 kilométernyi út kiépítésére hozzávető számítás szerint nem leendő elégséges és elő fog állani annak szükség, hogy vagy az építendő utóas szállíttassék, vagy a kiépítéshez szükségelt összeg valamely módon fedeztessék. Minthogy az első esetben a program végrehajtása változást szenvedne és több időt fogna igényelni, mint a mennyi a közjő érdekében kívánatosnak látszik, ennélfogva az utóbbi eszköz alkalmazása válik szükségessé. A módra nézve hivatkozással a múlt 1881. évi előirányzat kíséretében 108 előadói sz. a. kifejtett elvekre, és tekintettel arra, hogy a régi váltághátralékok befizetését előre megállapítani és bizton számba venni nem lehet, ismételve csak a váltásdíj mérsékelt felemelése javasoltatik, egyrészt azért, mert az igás közérő váltásdíja kedvezőtlen arányban áll a megye területén divó napi bérékkel. A közjő erőnek váltásdíját ez idő szerint még nem lévén méltányos felemelni, jelenleg caupán a kétfogatú igás napszám váltásdíjának 2 frt 80 krban való megállapítása hozatik javaslatba.

Ebből mintegy 11000 forintnyi többlet bevétel származnék, mely előreláthatólag nemcsak az új útépítésnél mutatkozó hiány pótlására lenne elégséges, hanem abban a nagy

kiterjedésű és az új építések által gyarapodó megyei-úthálózat fenntartási szükségleteinek évről-évre való növekedése is fedezetét találná.

A jó igazságszolgáltatás kellékei.

A b. gyarmati jogászegylet csak nem tud föladata magaslátára emelkedni. A szombat estvéket tűzte ki találkozára s eszmecserére. Két szombat este tett kísérletet. Igénytelen tárgyak fölött kezdte meg a vitát és a kísérlet meglepően sikerült. A helyett azonban, hogy a siker a második este megtöltötte volna termünk: tetemesen leprádt a résztvevők száma. Nem lévén ily előzmények után reményem, hogy az igazságszolgáltatást tárgyzó alább következő fölolvásom meghallgatására, megfelelő közönség gyűljön össze: azt ezennel átadom a nyilvánosságnak, fölkerve a jogászegyletet, hogy a cikkem megjelenése után következő szombat este azt bírálja meg, s mondjon fölötté indokolt véleményét; és ha figyelemre méltónak találja: gondoskodjék módokról is, hogy az az ügydöntő köröknek tudomására jusson, s ne hangozzék el a pusztában.

Nekem úgy látszik, hogy a jogászegylet előhaladását egy részben azok gátolják, a kik a választmány és szakosztályok megalakításánál magukat méltatlannul mellőztetve vélik. Ez az illetéktől nagy gyengeség volna; mert az lesz köztünk a legünnepeltebb férfi, a ki szellemével s tevékenységével a társakat társzárnyalja s a közügynek legnagyobb szolgálatokat teend.

Többen vannak azon nézetben is, hogy a törvénykezési, közigazgatási s pénzügyi tárgyakhoz csak a teljes szakképzettséggel bíró fővárosi szakférnök szólhatnak; mert — ugymond — a vidéki ember kegyékesettel lévén elfoglalva, magát kiképezni rá nem ér. Ez nagy tévedés; mert éppen a gyakorlat emberei jönnek rá a törvény és kormányrendeletek hiányaira. Az a jól szervezett egészséges agyvelő, mely nincs ugyan túlterhelve a könyvtárak tudományos kincseivel, de a gyakorlati élet szükségait jól ismeri, s a törvények s rendeletek értékét saját tapasztalata után megmérlegeli: vajmi gyakran jobb tanácsot adhat, mint az oly agyontanult doctrinair, a ki fölkarolt olveiből a képtelenségig hü akarrán maradni, mit sem gondol az élettel, hanem azt követeli, hogy az élet alkalmazkodjék az ő elméletéhez.

Legyen azért nekem, az igénytelen vidéki embernek megengedve, hogy hazám legfontosabb életkérdéséhez, az igazságszolgáltatáshoz hozzászólhassak. A szomorú tapasztalás engem is meggyőzt, hogy a gyakorlatban levő igazságszolgáltatási rendszer fölötté rossz, és vajmi gyakran veszélyezteteti a polgárok személy s vagyonbiztonságát. Minden gondolkozó ember jogosítva s kötelezve van, az igazságszolgáltatás temploma felépítéséhez legalább egy homokszemmel hozzájárulni: azért én is oda áldozom, a mim van.

Jogállamban minden állami hatalmat a bírói hatalomnak kell alárendelni, hogy ekként a bíróság közbejöttével a törvény uralkodjék. A bíróság föladata a törvények megsértését bár a leggyengébb polgár érdekében, a kormány ellen is megtorolni.

Hogy azonban a bírói hatalom magasabb föladatainak megfelelően: a bíróságokat a legbülsőbb s legigazságosabb polgárokból kell megalakítani; és hogy a kormánytól is függetlenek legyenek: fokozatos előléptetéseket törvény által kell szabályozni; hogy pedig nagy szolgálataik jutalmát vegyék s a megvesztegethetőség kitéve ne legyenek, tisztességes elátásukról s nyugdíjaikról gondoskodni kell; míg ellenben az oly bíró, a kinek tisztí fizetése bármi kis mérvben bírói foglalat alá kerül: a bírói magasabb állástól megfosztandó; mert a polgároknak az ő függetlenségébe vetett bizalmát eljászotta.

De mintán a bíró is alá van vetve az emberi gyarlóságoknak: oly eljárás rendszert kell életbe léptetni, mely a bírói emberi gyöngeségek ellen megőrzi s a visszaéléseket megakadályozza. Ha pedig a bíró visszaél a reá bízott nagy hatalommal, s hivatalos minőségében bünt, vétséget vagy kihágást követ el, vagy oly esetekben, midőn valaki a bírói hivatalos minőségében megsérti, vagyis minden a bírói mint közbivatalnokot eszelekvőleg vagy szenvedőleg érdeklő ügyekben: a bíróságok fokozatának megfelelő polgári osztályokból alakított esküdtszékek legyenek az elbíráló hatóságok; hogy ekként, míg a bírói hatalom fölötté áll minden állami hatalomnak és a polgárok egyetemének: a bíróságok fölötti ellenőrzést, kiváló polgárai, az esküdtszéki tagok közbejöttével, maga a nemzet gyakorolhassa. Ily intézkedés nélkül a bírói hatalom az állam zsarnokává válhatnék, a bíróságokban a kasztszellem nagyon elharapódznék, és saját személyes ügyekben is magak bíraskodnának, a mit megengedni nem szabad.

Ne hídje senki, hogy a polgárok egyeteme a bíróságok megsértését megtorlás nélkül hagyná; mert minden jóra való ember meg van győződve, hogy a jó bíró a törvények őre, miután egyedül a független bíróságok biztosíthatják a törvények uralmát. A jó bíró az esküdtszékekkel készséges s igazságos védelmet fog találni a jogtalan megtámadások ellen.

A mai polgári és büntető eljárási rendszer tartatlatlan. Ugyanis az íráshelileg befejezett polgári pörök kiosztatnak az előadóknak, a kik azt átnézik, vagy át is tanulmányozzák, és azután a tanácsban szóval előadják. E szerint az előadó szemével lát, s annak az eszével gondolkozik a társas bíróság. Minél nagyobb tekintéllyel bír az előadó társai közt: annál bizonyosabban érvényesíti saját nézeteit. A nem rég mult időben, valamint az absolutismus korszakában is, az előadók pör-kivonatát tartoztak készíteni, a mi a pör alkatrészét képezte: s így a felek maguknak meggyőződést szerezhettek a pör hű kivonatáról és előadásáról. Napjainkban szóval adják elő a pöröket: s így az ellenőrzés lehetetlen. A mai rendszer mellett a testületi bíraskodás csak szemfényvesztés.

A büntető eljárásnál volna ugyan némi látszata a szóbeliség és közvetlenségnek: de az is csak parodiája az igazi eljárásnak. Ugyanis a törvényszéki tollnok jegyzetei után készült a jegyzőkönyv, fontos s szövevényes bűnügyeknél olykor betek közbejöttével. Az ily jegyzőkönyvet kifogástalannak mondani nem lehet; mert az, az érdekelt felek előtt felolvassa, s azok aláírásával ellátva nincsen. A jegyzőkönyv a jegyző eszmestüleménye, a kit olykor a felek vagy a bíróság befolyásolnak: de hogy a jegyzőkönyv a történet dolgokat teljes hűséggel visszatükröznék, azt nem tudhatjuk. Ha a szóval kihirdetett ítéletet a felek felebbezik: indokaikat csak úgy hasból kénytelenek elősorolni, miután 8 nap alatt a jegyzőkönyv és ítélet, ritka eset kivételével, megfogalmazva nincs. Így megy fel a pör a felső bíróságokhoz, a hol azután az előadó hatalmába kerül: és így a kir. tábla valamint a curia bírái, csak az előadó szemüvegén keresztül láthatják a dolgokat, s így tőlük jó s biztos igazságszolgáltatást nem várhatunk.

Örömmel jegyzem fel, hogy úgy az első, valamint a felsőbb bíróságoknál is, tiszteletet parancsoló számmal vannak oly bíráink, a kik képzettségük, tisztá jellemük, s lelkiismeretes pontosságuk által, a fenálló rossz rendszer mellett is, a vidék, sőt az ország előtt tiszteletreméltó nevet szereztek maguknak. A Jamniczyak s más jelesek előtt tiszteletteljesen emelünk kalapot. De bármi biztosíték is a személyes jellem: még sem szabad az igazságszolgáltatást egyedül a bírák jellemére, egyéni jóakarására, s így a vak véletlenre bízni, s o mellett oly rendszert fentartani, a mely nem gátolja meg, hogy a jellemtelen bíró az igazságszolgáltatásból ületet is csinálhasson. Az eljárásnak oly szervezettel kell bírnia, mely a mennyire lehetséges, a visszaéléseket lehellemű tegye, s a bírákat a bollaától megőrzi.

Megkísérlem oly eljárási rendszer javaslatba hozatalát, mely a jelzett kellékekkel bír, az állam kiadásait alig növelné, a bírói hivatal viselését kedvezőbbé s méltóságteljesebbé tenné, a bíróságok iránti tiszteletet, s bizalmat nagy mérvben fokozná, és a mi nagy figyelmet érdemlő dolog, a királyi tábla hangzottatott decentralisatióját szükségletenné tenné.

(Folytatása következik.)

Alispáni jelentés

(a decz. 1-én tartott köz. biz. ülésen.)

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Tegnap tartott rendes közgyűlés előterjesztett tisztí jelentésében előadottak után, a közigazgatás a személy és vagyonbiztonság állapotára vonatkozólag nincs mit jelentenem.

A megye levéltárából elveszett arany érem tárgyában folyamatban lévő nyomozás eredményéről, a mult havi közigazgatási bizottság ülésében azouban hozzám intézett interpelláció folytán, van szerencsém a következőket válaszolni.

Bizalmas uton értesültem arról, hogy a népbank helybeli pénzügyeztetőnél, a mult évi február 15-én egy több arany súlyú érem zálogba adatott, mely érem a folyó évi augusztus hó 30-án a nevezett intézet becsússz Raisz Jakab által 140 frt befizetése mellett váltatott ki.

Ezen értesülés folytán nevezett becsússz kihallgatván, az előadta: miszerint a kérdéses érem az ő társára Szilassy Miklós volt levéltárnok által két ízben 100 frt, a legutolsó esetben pedig 120 frtért volt a népbanknál általa mint az intézet becsússz által, zálogba bétéve a f. évi május hóban, a nevezett levéltárnok önmagához hivatván ezen éremről szörlő zálogbárót uki 50 frt ráfizetés mellett elzálogosította

azon kikötéssel, hogy a bárczát tartsa meg, mert ő ezen éremtől életében megválni nem akar, s azért azt a legelső alkalommal kiváltani is óhajtja, halála esetében azonban tegyen vele a mit akar, mert az — sajátja. — Nevezett levéltárnok halála után, augusztus hó utolsó napján, nevezett becsüs a hátrálékos kamatok lofizetése mellett az érmet magához váltván, azt september hó első napjaiban Budapesten Schoenberger Adolf arany kereskedőnél 178—179 frtért adta.

Ezen előadottak folytán rögtön megkerestem Budapest főváros kapitányát, hogy az éremnek biztosítása tekintetében a kellő intézkedéseket tegye meg, megkeresésemre választ azonban eddig nem nyervén, az eredményről értesülve nem vagyok.

Még egy sajnós eseményt vagyok kénytelen a tekintetes közigazgatási bizottság tudomására hozni.

A múlt hó 27 és 28 közötti éjjel a megye székházán egy gonosztevő az utcáról egy ablakot benyomván, az építészeti hivatal helyiségébe behatolt s ott a főnök íróasztalának fiókját kifeszítette, s abból 410 frt körüli összeget elrabolt; a nyomozás azonnal megindított, de sajnós, eddig eredményre nem vezetett.

A megye székháza földszintén az összes ablakok — ezen egy kivétellel — rostélylyal vannak ellátva, ezen ablak a Prónay családtól a megye által 1875. évben megvásárolt szoba ablaka, melyből hogy a rostély mikor vétetett ki, miután feltételezhető, hogy az azal ennek is el kellett látva lennie, arra nézve nem tudtam felvilágosítást szerezni, de az bizonyosnak látszik lenni, hogy ezen ablakban mielőtt a megye azt megvásárolta, rostély már nem létezett.

Madách Károly,
alispán.

Huszár István ur indítványa

(a november hó 30-iki őszi közgyűlésen.)

Tekintve, hogy a hon alkotásának 1000 éves emlékére országos ünnep rendezése és ezen alkalommal szent István első magyar király szobrának leplezése indítványba hozatott, s végrehajtására országos bizottság alakult, hogy Nógrádmegye közönsége alkotmányos hazafi érzülete és egyttal a korona iránti táboríthatlan hűségének ez alkalommal is bizonyítványát adja, indítványozom, hogy a szent István ezor, valamint az országos ünnepély költségeinek fedezéséhez Nógrádmegye mint hatóság, a megye rendelkezésére lévő alaphoz teltségéhez képest hozzájáruljon, és az alap, ugy a mennyiség meghatározását egy szűkebb körű küldöttségre bizza.

A „Hontmegyei Hírlap.”

Tekintetes Szerkesztő úr!

Bizonyára van már szerkesztő urnak tudomása azon tüneményről, hogy a két helyi lapon kívül — még egy „külvideki” lap is szerkesztetik és nyomatik Esztergomban.

A havonként kétszer megjelenő „Hontmegyei Hírlap” azon amphibibius, mely daczára annak, hogy homlokára Ipolyságot tűzte, mint a lap megjelenésének színhelyét, — Esztergomban nemcsak nyomatik, de szerkesztetik is.

Ez azok előtt, kik a mi nyomasztó viszonyainkat nem ismerik, testimonium paupertatis gyanánt tűnhetik fel, hogy hát széles e megyében s különösen annak székhelyén nem találkozott senki, ki egy általános szűkségesnek elismert honti hírlap szerkesztésére magában képességet és akaratot érzett volna.

Igazolásunkra föl kell tehát említenem azt, hogy itt Ipolyságon éppen már beható megbeszélés tárgyát képezte egy politikai tartalom, független szellemű lapnak kiadása s már a hírlapi biztositók letétele is meg volt ajánlva Ságli Benő ur helybeli ügyvéd által, kit e lap létrehozására közreműködők egyszersmind a lap szerkesztőjének is felkérték s ki — ha nem is dicsekedhetik „negyedfővárosi” irói multtal, mint a „Hontmegyei Hírlap” jelenlegi szerkesztője, (lásd a „Hontmegyei Hírlap” 1. sz. számának bevezető cikkét) ezen nem könnyű állást bizonyára sikeresen betöltötte volna, éppen már folyamatban volt mondom ezen tervezett lapnak létrehozása, midőn — quasi deus ex machina — megteremtetik és felsőbb helyen approbáltatik a most megjelenő „Hontmegyei Hírlap,” — melyet mi — faute de mieux — szívesen üdvözölünk, mint kinek célja szintén csak az általunk is kitűzött cél, a hontmegyei érdekek előmozdítása lehet, — ha ezen cél által elsősorban igényelt kellékeknek is igyekeznék megfelelni, a mire azonban legkevésbé sem mutatnak azon tények, hogy éppen a speciális honti híreket annyira tövése, vagy elferdítve közli, hogy míg itt a központban azokból az előtűnt lefolyt eseményekre ráismerni sehogy sem vagyunk képesek, — addig a megyei ügyek iránt ér-

deklódó vidéki olvasó közönség teljesen alaptalan információt nyer az eseményekről.

Ugyanis az újszülött legutóbbi (4-ik) számában, mely nov. hó 15 én lett itt közrebocsátva, nem kevesebb mint öt töves és alaptalan közlemény foglaltatik. Az első az, hogy a vörös kereszt egyesület választmányának gyűlésén a bulgyek részéről elnöknek Schiller Antalné választotta meg, holott a valóságban úgy áll a dolog, hogy elnöknek br. Majthényi Lászlóné, helyettes elnöknek Verebélyi Józsefné választottak meg.

A második az, hogy a „Hírek” rovatának 3-ik kikezdésében érintett falkyás zene f. hó 13-án tartott volna meg, holott ez tényleg a megjósoltnál ugyan nem kevésbé fényes ovatiók mellett, de csakis az idézett közlemény megjelenése után, f. hó 16-án tartatott meg.

A harmadik az, hogy (lásd u. a. rovat 6-ik kikezdését) a főispán úr ó Excellentiája f. hó 14-én részt vő keresztifának esküvőjén, — a mi szintén nem való, mert azon egész napon át szerencsénk volt ó excellentiáját körünkben látni.

A negyedik az, hogy Hontmegye törvényhatósági bizottsága f. hó 17-én fogja tartani rendez őszi közgyűlést, holott az f. hó 16-ára volt kitűzve és ugyanakkor meg is tartatott.

Az ötödik pedig a „Hírek” rovatának 2-ik kikezdésében közölt Horváth Bélára vonatkozó t. főjegyzői kinevezés, mely alapos értesülésünk szerint annyira alaptalan, hogy ezen neki tulajdonított functiójáról a főispán ur csakis annak olvasásából értesült. De menjünk tovább.

A megyei közigazgatási bizottság november 2-án tartott üléséről (tövése „gyűlésnek” írva) is megemlékezvén e lap, azon csakhamar átesik azon stereotip kijelentéssel, hogy térszűke miatt az ezen ülésben hozott több közérdekű határozatról meg nem emlékezhetik.

Természetesen szűk e lap tere arra, hogy a közigazgatási bizottság üléséről teljes képet állítson az olvasó közönség elé, hogy annak közérdekű határozatait ismertesse, — arra azonban bőségesen akad tere, hogy a főispáni ebédén elmondott zengzetes toasztot egész terjedelmében (bizonyára gyorsírói jegyzetek után) közölje.

No de ez egyszer ennek a toaszt közlésnek is meg van a jó oldala, mert miután a toasztban S. J. törvényezési bíró ur a kir. törvényszék nevében beszélt, ez által mint annak választott előadója gerálta magát, ebből a perlekedő közönség resignatióval vette tudomásul azt, hogy S. J. bíró ur immáron a „pobár felkészítési” szakban lett „rendes előadó.”

Arról nem is szölok, hogy a toaszt ezen latin citatuma: „Gutta cavat lapidem non vi” — így van kisedve: „non vi” — mert ha Németh Albert nagyérdemű bátyánk szerint, mai napság már az archivariusoktól sem lehet azt követelni, hogy latinul tudjanak (lásd a közigazgatási tisztviselők minősítéséről szóló törvényjavaslat felett mondott országgyűlési beszédét) hát a betűszédőtől még kevésbé lehet azt várni, hogy a kéziratilag beküldött toaszt citatumban irt „ni”-t helyesebben „vi”-nek olvassa és szedje.

Szolgáljanak ezek figyelmeztetésül a lap több figyelemmel való szerkesztésére. —

Hederváry Antal.

B u d a p e s t, december 6.

Tisztelt Szerkesztő úr! Miután becses lapjában igénytelen személyemmel foglalkozik, kénytelen vagyok a „Nógrádi Lapok” december 4-iki „Megyei közgyűlés” czim alatt megjelent közleményének reám vonatkozó részét helyroigazítani.

En nem azért hagytam el a gyűléstermet, mert sürgős szükségem teendőm lett volna odakint, de mert meggyőződéseim tiltja, hogy bárki mellett tünessenek, ki felesleges uralkodó háznak és törvényes alkotmányunkhoz ellenséges álláspontot foglal el; másrészt pedig időszerűtlonnek találtam egyéni felszólalás által ellentűntetést megkísérteni. — Tisztelettel

Báró Andreánszky Gábor,
megyebizottsági tag.)

P. S z á n t ó, decz. 7.

A „Nógrádi Lapok” 49-ik számában általam december 10-én jelzett Rétságvidéki gazdaszejezővel kellő érdekelttség hiányában meghírsult. Meg lévén győződve nézetimnek helyességéről, ezen ügyet továbbra is gazdátársaim figyelmébe ajánlom, és ha szerkesztő ur megengedi: még egyszer vissza fogok térni ezen ügynek tárgyilagos és akademikus fejtegetésére (Stivisa vasi.)

Luka Gusztáv.

*) Erre rövid válaszuk az, hogy amit Nógrádmegye Kossuth tiszteletére tett, azt Kossuth, mint e század egyik legnagyobb fia, megérdemelte. Nem volt az tünetés, de megemlékezés oly nagy alakra, kire minden nemzet büszke lehet. — Sajnáljuk a báró ur felfogását, mert hídje el, hogy a Kossuth iránti tisztelet nemcsak alkotmányos pártjaink „partikulonbég” nélkül osztják, de amint tudjuk, a magyar nemzet eme álláspontját ő felsége, Magyarország alkotmányos királya is méltányolja. Szerk.

Hírek.

Hontmegye közgyűlése egy igen fontolóra veendő közgyűlési határozatot hozott, ugyanis felirást rendelt kiadni a képviselőházhoz, hogy tekintettel a nemzeti-ségi, főképp pánszlovák államlatokra, hozzon a képviselőház oly törvényt, melynek alapján a kormány a néptanítók választásánál hivatalos befolyását érvényesítse. Fontolóra veendő e kezdeményező lépés főleg azért, mivel a felekezetek önkormányzati jogát érinti. De ha figyelembe vesszük, hogy a pánszlávok az autonómia leple alatt mennyi államellenes tendenciákat követnek el, s hogy a pánszlávok nem az autonómia iránti szeretetből ragaszkodnak az autonómiához mert hisz ismerjük őket azon időből, midőn az autonómia rovására az 1859-iki pánszlovák mellől erőlködtek, de azért, mert az autonómia nagy, igen nagy alkalmat nyújt nekik az izgatásokra, úgy örömmel kell hozzájárulni minden törvényhatóságunk Hontmegye hazafias kezdeményezéséhez. Előbb a haza, és csak azután következik az autonómia! Az autonómia romjain minden igaz hazafi örömmel tekinthetne egy egészéges ezilárd Magyarország felé!

Br. Majthényi László Hontmegye főispánjánál a múlt vasárnap Nyitra megye fényes küldöttsége jelent meg, hogy elbúcsúzzék derék „ad hoc” főispánjától, ki Nyitra megyét rendbe hozta. Este fényes fővári bankettet adott a főispán a nemzeti casinóban, melyen Gr. Gyürky Ábrahám is részt vett a veterán főispán tiszteletére.

Dr. Ehrenreich Lajos sziráki orvos urat méltó kiüntetés érte azzal, hogy a főispán, méltatva érdemeit melyet az orvosi tudomány mellett kifejtett, tiszteletbeli főorvossá nevezte ki. Ehrenreich az orvosok lefolyt nyári gyűlésén egy szakmunkájáért 100 arany jutalomban is részesült. Ebből is látszik, hogy Sziráki és vidéke mennyi kincset bir dr. Ehrenreich urban.

A helybeli katolikus egyházi hívek egyeteme főt. Imády Károly esperes-plébános ur elnöklése alatt ma vasárnap, d. e. 11 órakor a nemzeti iskola termében gyűlést tart. Mint halljuk, tanácskozás tárgyát fogja képezni az oly régóta vajdó temető-ügy.

A b-gyarmati jogászok mult szombati ülésén élénk eszmecsere nyújtott alkalmat a helybeli kir. törvényszék elnökének rendelete az irattárakba elhelyezett iratok megtekintése és lemosolása tárgyában, mely rendelet részleteit ugyan mi nem ismerjük, melynek azonban a kezelő személyzet általi végrehajtása nem kis bosszúságot kelt és bámolatot gerjeszt a más mintatörvényeknek e nemben divó gyakorlatát is jól ismerő ügyvédekben. Így például a telek-könyvek tárgyát képező ingatlanok eladási árának a jelzálogos hitelezők közötti felosztása tárgyában felvett ügynevezett sorrendi jegyzőkönyvnek az érdekeltek általi megtekintéséhez is előírt engedély felmutatását követeli az irattárnok, holott a végrehajtási törvény 196. §-a világosan rendeli, hogy ezen jegyzőkönyv 15 napig közszemlélésre teendő ki. Az sincs semmivel indokolva, hogy a tárgyalási iratok megemlézésére ez ügyben közvetlenül érdekelt ügyvédeknek külön előírt engedélyre legyen szükség, midőn például arra a felebbezés indokolása végett, de akármi más czéltól feltétlen szükségük van. Általában jogosulatlanok, de mindenesetre czéltalanok tűnik fel az iratokhoz való hozzáférést megnehezíteni azon ügyvédeknek vagy magánfeleknek, kik az előadni kért ügyiratokban való érdekeltiséget az általuk felmutatott és nevük alatt kiadványozott végzés vagy ítélettel igazolják. Másrészt jogos panaszként hozatott fel az is, hogy az ügyvédek irodáiban alkalmazott irnokoknak, hacsak nem bejegyzett ügyvédek voltak, a másolatvétel nem engedtetik meg, még ha arra az engedélyt az illető irnok főnöke eszközölte is ki: holott tudnivaló, hogy az ügyvédeknek nem a leírásban, hanem a fogalmazásban kíván szerezni gyakorlatot. Állítani merjük, hogy hasonló akadékoskodások a bírósági kezelőszemélyzet részéről sehol az országban nem tapasztalhatók, s mint halljuk, az ügyvédi kamara már legközelebb megkeresést szándékozik intézni a helybeli kir. törvényszék elnökéhez, hogy a felfüggetlen alatti irodákban rendet csináljon.

A kis iskolás fiúkra nézve a helybeli kath. iskolaszék, mult vasárnap tartott látogatott ülésén, ez évben is meghozta azon üdvös határozatot, hogy a téli három hó vagyis december, január és februárban az iskolai tanítás délelőtti 9 órakor kezdődjék. Hisz szükség, hogy e jó példát nemsokára követni fogják a zárdában és mindenütt, hová afféle 6—10 éves gyermekek járnak tanulni, kikre nézve sokszor egészségi főkérdés, hogy a zivataros, havas éjszakák után 7 és háromnegyed órakor, midőn még alig világosodik, nekik legyenek kénytelen a bórtegeben utat törni, s aztán átnedvesült vékony cipőik folytán sokszor egész életükre megazorezni a betegség csiráját, hogy rosszabbat ne mondjunk s falra ne vessük az ördögöt — disteritiaz képeben. Télen még a család is később lát munkájához s a legjobb akarat mellett is alig lehet a családoknak iskolás gyermekeiket felkészíteni és kellőképp ellátva juttatni 8 órára az iskolába. Puritán barátaink mindez ellenében hasztalan hivatkoznak arra, hogy lám, a mi időnkben aki télen is korán ott nem volt az iskolában, kemény büntetést kapott s most mégis itt vagyunk, ember lett belőlünk! Igen ám, aki itt van!! De tessék csak elgondolni, hogy hányan hagyták itt korán az árnyékvilágot, s hogy mily nagy hazánkban folyton a legalapozabb panasz amiatt, mert — míg más nemzetek népessége évről évre szomatotást nagy szátszámokban szaporodik, addig Ma-

gyakran nagyobb rongálásoknak vették eleje; végül a t. köz. bizottság 1881. évi 1379 számú határozata folytán a kiépített utakon netalán mutatkozó „járhatatlan helyek” javítására szánt összegek. Ezen tétel alatt felvett összeg, tekintve, hogy természetbeli közmunkaerő már nincsen és hogy kisebb hid vagy utastjavítások, elemi rongálások igen gyakran fordulnak elő, az ebbeli szükséglet minimumát képviseli. Különben a fenntartási rovat egyéb tételeiben a lehető megtakarítások eszközöltettek, azon czélból, hogy a fentebbi több kiadások ellensúlyoztassanak, nevezetesen fedanyagnál és az utastartozékainál, mely megtakarítások által a közlekedés lehetősége csorbát nem szenved.

A kezelési és fenntartási kiadások az egyes járások illetve útvonalakra, a tényleges szükségletek és az utak állapotának szigorú szem előtt tartásával lettek elősztv.

Uj utak építésére marad 37935 frt 80 kr, melyhez még az előző évek hátralékaiból még előre meg nem határozható összegben befolyó váltságösszegek is hozzászámíthatók.

Ezen összegből ki fog építtetni a t. köz. igazgatási bizottság 1379-1881. sz. határozatával jóváhagyott sorrend II. pontja szerint Kálnó, Poltár és Kisterenne és a megye határa közt lévő megyei utszakaszok, melyeknek tervezetei jelenleg már munka alatt vannak.

Ez alkalommal megjegyeztetik, hogy az endrefalva-pálfalvai ut egészbeni kiépítése már a mult évi előirányzatban felvett összeggel és az inségi kölcsön két utolsó részletére szánt és valószínűleg elengedendő 20 ezer frt által teljesen biztosítva lévén, jelen előirányzatot nem terheli.

Az új utak építéséhez az egyes járásokból a meglévő kiépített utak fenntartási szükségleteinek teljes kielégítése után fennmaradt összegek fordíthatnak.

Ezen járuléka a losonezi járást illetően a nagyszámú és legnagyobb részben kiépített utak fenntartásának megrövidítése nélkül nagyobb összegben nem volt megállapítható.

Nem tagadható, hogy a jelenleg új útépitésekre előirányzott összeg nem oly totemes, hogy azzal a program II. pontjának egész terjedelmében való végrehajtása biztosítottnak tekinthető, és ámbár a tényleg szükségletű összeg pontosan csak a tervek elkészültével fog megállapítható lenni, ezuttal már előre lehet jelezni azt, hogy a rendelkezésre álló összeg 12-7 kilométernyi ut kiépítésére hozzávető számítás szerint nem leendő elégséges és elő fog állani annak szükség, hogy vagy az építendő uthoz szállíttassék, vagy a kiépítéshez szükségelt összeg valamely módon fedeztessék. Minthogy az első esetben a program végrehajtása változást szenvedne és több időt fogna igényelni, mint a mennyi a közjó érdekében kívánatosnak látszik, ennélfogva az utóbbi eszköz alkalmazása válik szükségessé. A módra nézve hivatkozással a mult 1881. évi előirányzat kíséretében 108 előadói sz. a. kifejtett elvekre, és tekintettel arra, hogy a régi váltsághátralékok befizetését előre megállapítani és bizton számba venni nem lehet, ismételve csak a váltságdíj mérsékelt felemelése javasoltatik, egyrészt azért, mert az ígás közérő váltságdíja kedvezőtlen arányban áll a megye területén divó napi bérékkel. A kézi erőnek váltságdíját ez idő szerint még nem lévén móltányos felemelni, jelenleg csupán a kétfogatú ígás napszám váltságdíjainak 2 frt 80 krban való megállapítása hozatik javaslatba.

Ebből mintegy 11000 forintnyi többlet bővétel származnék, mely előreláthatólag nemcsak az új építéseknel mutatkozó hiány pótlására lenne elégséges, hanem abban a nagy

kiterjedési és az új építések által gyarapodó megyei uthálózat fenntartási szükségleteinek évről-évre való növekedése is fedezetét találná.

A jó igazságszolgáltatás kellékei.

A b. gyarmati jogászegylet csak nem tud föladata magaslátára emelkedni. A szombat estvéket tűzte ki találkózásra s eszmecserére. Két szombat este tett kísérletet. Igénytelen tárgyak fölött kezdette meg a vitát és a kísérlet meglepően sikerült. A helyett azonban, hogy a siker a második este megtöltötte volna termünkét: tetemesen leapt a résztvevők száma. Nem lévén ily előzmények után reményem, hogy az igazságszolgáltatást tárgyzó alább következő fölvásásom meghallgatására, megfelelő közönség gyűljön össze: azt ezennel átadom a nyilvánosságnak, fölkerve a jogászegyletet, hogy a cikkem megjelenése után következő szombat este azt bírálja meg, s mondjon fölötté indokolt véleményt; és ha figyelemre méltónak találja: gondoskodjék módokról is, hogy az az ügydöntő köröknek tudomására jusson, s ne hangozzék el a pusztaban.

Nekem úgy látszik, hogy a jogászegylet előhaladását egy részben azok gátolják, a kik a választmány és szakosztályok megalakításánál magukat méltatlanul mellőztetve vélik. Ez az illetéktől nagy gyengeség volna; mert az lesz köztünk a legünnepelebb férfiú, a ki szellemével s tövénységével a társakat tüleznáralja s a kütygnek legnagyobb szolgálatakat teend.

Többen vannak azon nézetben is, hogy a törvénykezési, közigazgatási s pénzügyi tárgyakhoz csak a teljes szakképzettséggel bíró fővárosi szakférfiak szólhatnak; mert — ugymond — a vidéki ember kegyérkeresettel lévén elfoglalva, magát kiképezni rá nem ér. Ez nagy tévedés; mert éppen a gyakorlat emberei jönnek rá a törvény és kormányrendeletek hiányaira. Az a jól szervezett egészséges agyvelő, mely nincs ugyan túltörhelve a könyvtárak tudományos kincseivel, de a gyakorlati élet szükségait jól ismeri, s a törvények s rendeletek értékét saját tapasztalata után megmérlegeli: vajmi gyakran jobb tanácsot adhat, mint az oly agyontanult doctrinair, a ki fölkarolt olveikhez a képtelenségig hű akarván maradni, mit sem gondol az élettel, hanem azt követeli, hogy az élet alkalmazkodjék az ő elméletéhez.

Legyen azért nekem, az igénytelen vidéki embernek megengedve, hogy hazám legfontosabb életkérdéséhez, az igazságszolgáltatáshoz hozzászólhassak. A szomorú tapasztalás engem is meggyőzött, hogy a gyakorlatban levő igazságszolgáltatási rendszer fölötté rosz, és vajmi gyakran veszélyezteteti a polgárok személyi s vagyonbiztonságát. Minden gondolkozó ember jogosítva s kötelezve van, az igazságszolgáltatás temploma felépítéséhez legalább egy homokszemmel hozzájárulni: azért én is oda áldozom, a mim van.

Jogállamban minden állami hatalmat a bírói hatalomnak kell alárendelni, hogy ekként a bíróság közbejöttérel a törvény uralkodjék. A bíróság föladata a törvények megsértését bár a leggyengébb polgár érdekében, a kormány ellen is megtorolni.

Hogy azonban a bírói hatalom magasztos föladatának megfelelően: a bíróságokat a legbölcsőbb s legigazságosabb polgárokból kell megalakítani; és hogy a kormánytól is függetlenek legyenek: fokozatos előléptetésüket törvény által kell szabályozni; hogy pedig nagy szolgálataik jutalmát vegyék s a megveztegethetésnek kitéve ne legyenek, tisztességes elátásukról s nyugdíjaikról gondoskodni kell; míg ellenben az oly bíró, a kinek tisztí fizetése bármi kis mérvben bírói foglalat alá kerül: a bírói magasztos állástól megfosztandó; mert a polgároknak az ő függetlenségébe vetett bizalmát eljászotta.

De miután a bíró is alá van vetve az emberi gyarlóságnak: oly eljárási rendszert kell életbe léptetni, mely a bírót az emberi gyöngeségek ellen megőrjíti s a visszaéléseket megakadályozza. Ha pedig a bíró visszaél a reá bízott nagy hatalommal, s hivatalos minőségében bünt, vétséget vagy kihágást követ el, vagy oly esetekben, midőn valaki a bírót hivatalos minőségében megsérti, vagyis minden a bírót mint közhivatalnokot cselekvőleg vagy szenvedőleg érdeklő ügyekben: a bíróságok fokozatának megfelelő polgári osztályokból alakított esküdtszéknek legyenek az elbírálo hatóságok; hogy ekként, míg a bírói hatalom fölötté áll minden állami hatalomnak és a polgárok egyetemének: a bíróságok fölötti ellenőrzést, kiváló polgárai, az esküdtszéki tagok közbejöttével, maga a nemzet gyakorolhasson. Ily intézkedés nélkül a bírói hatalom az állam zsarnokává válhatnék, a bíróságokban a kaszt-szellem nagyon elharapódznék, és saját személyes ügyekben is maguk bíraskodnának, a mit megengedni nem szabad.

Ne hidje senki, hogy a polgárok egyeteme a bíróságok megsértését megtorlás nélkül bagyná; mert minden jóra való ember meg van győződve, hogy a jó bíró a törvények őre, miután egyedül a független bíróságok biztosíthatják a törvények uralmát. A jó bíró az esküdtszéknekél készege s igazságos védelmet fog találni a jogtalan megtámadások ellen.

A mai polgári és büntető eljárási rendszer tartatlatlan. Ugyanis az írásbelileg befejezett polgári pörök kiosztatnak az előadóknak, a kik azt átnézik, vagy át is tanulmányozzák, és azután a tanácsban szóval előadják. E szerint az előadó szemével lát, s annak az eszével gondolkozik a társas bíróság. Minél nagyobb tekintéllyel bír az előadó társai közt: annál bizonyosabban érvényesíti saját nézeteit. A nem rég mult időben, valamint az absolutismus korzakában is, az előadók pör-kivonatát tartoztak készíteni, a mi a pör alkatrészét képezte: s így a felek maguknak meggyőződést szerezhettek a pör hű kivonatáról és előadásáról. Napjainkban szóval adják elő a pöröket: s így az ellenőrzés lehetetlen. A mai rendszer mellett a testületi bíraskodás csak szemfényvesztés.

A bünvádi eljárásnál volna ugyan némi látszata a szóbeliség és közvetlenségnek: de az is csak paródiaja az igazi eljárásnak. Ugyanis a törvényszéki tollnok jegyzetei után készül a jegyzőkönyv, fontos s szövényes bűntügyeknél olykor hetek közbejöttével. Az ily jegyzőkönyvet kifogástalannak mondani nem lehet; mert az, az érdekelt felek előtt felolvasva, s azok aláírásával ellátva nincsen. A jegyzőkönyv a jegyző eszmésztlemenye, a kit olykor a felek vagy a bíróság befolyásolnak: de hogy a jegyzőkönyv a történi dolgokat teljes hűséggel visszatükrözné, azt nem tudhatjuk. Ha a szóval kihirdetett ítéletet a felek felebbezik: indokaikat csak úgy hasból kénytelenek elősorolni, miután 8 nap alatt a jegyzőkönyv és ítélet, ritka eset kivételével, megfogalmazva ninc. Így megy fel a pör a felső bíróságokhoz, a hol azután az előadó hatalmába kerül: és így a kir. tábla valamint a curia bírái, csak az előadó szemüvegén keresztül láthatják a dolgokat, s így tőlük jó s biztos igazságszolgáltatást nem várhatunk.

Örömmel jegyzem fel, hogy úgy az első, valamint a felsőbb bíróságoknál is, tiszteletet parancsoló számmal vannak oly bíráink, a kik képzettségük, tiszta jellemük, s lelkiismeretes pontosságuk által, a fonálló rosz rendszer mellett is, a vidék, sőt az ország előtt tiszteletreméltó nevet szereztek maguknak. A Jamnicakyak s más jelesek előtt tiszteletteljesen emelünk kalapot. De bármi biztosíték is a személyes jellem: még sem szabad az igazságszolgáltatást egyedül a bírák jellemére, egyéni jóakarására, s így a vak véletlenre bízni, s o mellett oly rendszert fentartani, a mely nem gátolja meg, hogy a jellemtelen bíró az igazságszolgáltatásból ületet is csinálhasson. Az eljárásnak oly szerkezettel kell bírnia, mely a mennyire lehetséges, a visszaéléseket lehetlenné tegye, s a bírakat a botlástól megőrjíti.

Megkísérlem oly eljárási rendszer javaslatba hozatalát, mely a jelzett kellékekkel bír, az állam kiadásait alig növelné, a bírói hivatal viselését kedvezőbbé s méltóságteljesebbé tenné, a bíróságok iránti tiszteletet, s bizalmat nagy mérvben fokozná, és a mi nagy figyelmet érdemlő dolog, a királyi tábla hangoztatott decentralisatióját szükségtelessé tenné.

(Folytatása következik.)

Alispáni jelentés

(a decz. 1-én tartott köz. biz. ülésen.)

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Tegnap tartott rendes közgyűlés előterjesztett tisztí jelentésomban előadottak után, a közigazgatás a személy és vagyonbiztonság állapotára vonatkozólag nincs mit jelentenem.

A megye levéltárából elveszett arany érem tárgyában folyamatban lévő nyomozás eredményéről, a mult havi közigazgatási bizottság ülésében azouban hozzám intézett interpelláció folytán, van szerencsém a következőket válaszolni.

Bizalmas uton értesültem arról, hogy a népbank helybeli pénzügyeztető, a mult évi február 15-én egy több arany súlyu érem zálogba adatott, mely érem a folyó évi augusztus hó 30-án a nevezett intézet becsúse Raisz Jakab által 140 frt befizetése mellett vátatott ki.

Ezen értesülés folytán nevezett becsúst kihallgatván, az előadta: miszerint a kérdésses érem az ő tudára Szilassy Miklós volt levéltárnok által két ízben 100 frt, a legutolsó esetben pedig 120 frtért volt a népbanknál általa mint az intézet becsúse által, zálogba bérve a f. évi május hóban, a nevezett levéltárnok önmagához hivatván ezen éremről szóló zálogbécstát neki 50 frt ráfizetés mellett elzálogosította.

azon kikötéssel, hogy a bárczát tartása meg, mert ő ezen éremtől életében megválni nem akar, s azért azt a legelső alkalommal kiváltani is óhajtja, halála esetében azonban tegyen vele a mit akar, mert az — sajátja. — Nevezett levéltárnok halála után, augusztus hó utolsó napján, nevezett becsüs a hátrálékos kamatok befizetése mellett az érmét magához váltván, azt szeptember hó első napjaiban Budapesten Schoenberger Adolf arany kereskedőnél 178—179 forintért adta.

Ezen előadottak folytán rögtön megkorestem Budapest főváros kapitányát, hogy az éremnek biztosítása tekintetében a kellő intézkedéseket tegye meg, megkeresésemre választ azonban eddig nem nyervén, az eredményről értesülve nem vagyok.

Még egy sajnós eseményt vagyok kénytelen a tekintetes közigazgatási bizottság tudomására hozni.

A múlt hó 27 és 28 közötti éjjel a megye székházán egy gonosztervű az utcáról egy ablakot benyomván, az építészeti hivatal helyiségebe behatolt s ott a főnök íróasztalának fiókját kifesztette, s abból 410 forint körüli összeget elrabolt; a nyomozás azonnal megindított, de sajnós, eddig eredményre nem vezetett.

A megye székházára földszintén az összes ablakok — ezen egy kivételével — rostélylyal vannak ellátva, ezen ablak a Prónay családtól a megye által 1875. évben megvásárolt szoba ablaka, melyből hogy a rostély mikor vétetett ki, miután feltételezhető, hogy azal ennek is el kellett látva lennie, arra nézve nem tudtam felvilágosítást szerezni, de az bizonyosnak látszik lenni, hogy ezen ablakban mielőtt a megye azt megvásárolta, rostély már nem létezett.

Madách Károly,
alispán.

Huszár István ur indítványa

(a november hó 30-iki őszi közgyűlésen.)

Tekintve, hogy a hon alkotásának 1000 éves emlékére országos ünnep rendezése és ezen alkalommal szent István első magyar király szobrának leleplezése indítványba hozatott, s végrehajtására országos bizottság alakult, hogy Nógrádmegye közönsége alkotmányos hazafi érzülete és egyúttal a korona iránti tántoríthatlan hűségének ez alkalommal is bizonyítványát adja, indítványozom, hogy a szent István szobor, valamint az országos ünnepély költségeinek fedezéséhez Nógrádmegye mint hatóság, a megye rendelkezésére lévő alaphoz teltségéhez képest hozzájáruljon, és az alap, úgy a mennyiség meghatározását egy szűkebb körű küldöttségre bizza.

A „Hontmegyei Hírlap.”

Tekintetes Szerkesztő úr!

Bizonyára van már szorokszó urnak tudomása azon tüneményről, hogy a két helyi lapon kívül — még egy „külsővidéki” lap is szerkesztetik és nyomtatik Esztergomban.

A havonként kétszer megjelenő „Hontmegyei Hírlap” azon amphibium, mely dacára annak, hogy homlokára Ipolyságot tűzte, mint a lap megjelenésének színhelyét, — Esztergomban nemcsak nyomtatik, de szerkesztetik is.

Ez azok előtt, kik a mi nyomasztó viszonyainkat nem ismerik, testimonium paupertatis gyanánt tűnhetik fel, hogy hát széles e megyében s különösen annak székhelyén nem találkozott senki, ki egy általános szűkegesnek elismert honti hírlap szerkesztésére magában képességet és akaratot érzett volna.

Igazolásunkra föl kell tehát említenem azt, hogy itt Ipolyságon éppen már beható megbeszélés tárgyát képezte egy politikai tartalmú, független szellemű lapnak kiadása s már a hírlapi biztosíték letétele is meg volt ajánlva Ságbi Benő ur helybeli ügyvéd által, kit a lap létrehozására közreműködők egyszersmind a lap szerkesztőjének is felkérték s ki — ha nem is dicsekedhetik „negyedszázados” írói mulattal, mint a „Hontmegyei Hírlap” jelenlegi szerkesztője, (lásd a „Hontmegyei Hírlap” 1. sz. számának bevezető cikkét) ezen nem könnyű állást bizonyára sikeresen betöltötte volna, éppen már folyamatban volt mondom ezen tervezett lapnak létrehozása, midőn — quasi deus ex machina — megteremtetik és felsőbb helyen approbáltatik a most megjelenő „Hontmegyei Hírlap,” — melyet mi — tanto de mieux — szívesen üdvözlünk, mint kinak célja szintén csak az általunk is kitűzött cél, a hontmegyei érdekek előmozdítása lehet, — ha ezen cél által elsősorban igényelt kellékeknek is igyekeznek megfelelni, a mire azonban legkevésbé sem mutatnak azon tények, hogy éppen a speciális honti híreket annyira tévesen, vagy elferdítve közli, hogy míg itt a központban azokból az előtűntek lefolyt eseményekre ráismerni sehogyan sem vagyunk képesek, — addig a megyei ügyek iránt ér-

deklódó, vidéki olvasó közönség teljesen alaptalan információt nyer az eseményekről.

Ugyanis az újszülött legutóbbi (4-ik) számában, mely nov. hó 15 én lett itt közrebocsátva, nem kevesebb mint öt téves és alaptalan közlemény foglaltatik. Az első az, hogy a vörös kereszt egyesület választmányának gyűlésén a hülgyek részéről elnöknek Schiller Antalné választotta meg, holott a valóságban úgy áll a dolog, hogy elnöknek br. Majthényi Lászlóné, helyettes elnöknek Verebélyi Józsefné választottak meg.

A második az, hogy a „Hírek” rovatának 3-ik kikezdésében érintett faklyás zene f. hó 13 án tartott volna meg, holott ez tényleg a megjósoltnál ugyan nem kevésbé fényes oratóiok mellett, de csakis az idézett közlemény megjelenése után, f. hó 16 án tartatott meg.

A harmadik az, hogy (lásd u. a. rovat 6-ik kikezdését) a főispán úr ő Excellenciája f. hó 14-én részt vő keresztfiának esküvőjén, — a mi szintén nem való, mert azon egész napon át szerencsénk volt ő excellenciáját körünkben látni.

A negyedik az, hogy Hontmegye törvényhatósági bizottsága f. hó 17 én fogja tartani őszi közgyűlését, holott az f. hó 16 ára volt kitűzve és ugyanakkor meg is tartatott.

Az ötödik pedig a „Hírek” rovatának 2-ik kikezdésében közölt Horváth Bélára vonatkozó t. főjegyzői kinevezés, mely alapos értesülésünk szerint annyira alaptalan, hogy ezen neki tulajdonított functiójáról a főispán ur csakis annak olvasásából értesült. De menjünk tovább.

A megyei közigazgatási bizottság november 2-án tartott üléséről (tévesen „gyűlésnek” írva) is megemlékezvén a lap, azon csakhamar átesik azon stereotyp kijelentéssel, hogy térszűke miatt az ezen ülésben hozott több közérdekű határozatról meg nem emlékeztetik.

Természetesen szűk a lap tere arra, hogy a közigazgatási bizottság üléséről teljes képet állítson az olvasó közönség elé, hogy annak közérdekű határozatait ismertesse, — arra azonban hűségesen akad tere, hogy a főispáni ebéden elmondott zengzetes oaszstot egész terjedelmében (bizonyára gyorsírói jegyzetek után) közölje.

No de ez egyszer ennek a toast közlésnek is meg van a jó oldala, mert miután a toasztban S. J. törvényezéki bíró ur a kir. törvényszék nevében beszélt, ez által mint annak választott előadója gerálta magát, ebből a perlekedő közönség resignatióval vette tudomásul azt, hogy S. J. bíró ur imáron a „pohár felkészítési” szakban lett „rendes előadó.”

Arról nem is szólok, hogy a toast ezen latin citatuma: „Gutta cavat lapidem non vi” — így van kivesedve: „non vi,” — mert ha Németh Albert nagyérdemű bátyánk szerint, mai napság már az archivarisoktól sem lehet azt követelni, hogy latinul tudjanak (lásd a közigazgatási tisztviselők minősítéséről szóló törvényjavaslat felett mondott országgyűlési beszédét) hát a betűszédőtől még kevésbé lehet azt várni, hogy a kéziratilag beküldött toast citatumban irt „ni”-t helyesebben „vi”-nek olvassa és szedje.

Szolgáljanak ezek figyelmeztetésként a lap több figyelemmel való szerkesztésére. —

Hoderváry Antal.

Budapest, december 6.

Tisztelt Szerkesztő úr! Mintán becses lapjában igénytelen személyemmel foglalkozik, kénytelen vagyok a „Nógrádi Lapok” december 4-iki „Megyei közgyűlés” cím alatt megjelent közleményének roám vonatkozó részét helyreigazítani.

En nem azért hagytam el a gyűléstermet, mert sürgős szükséges teendőm lett volna odakinn, de mert meggyőződéseim tiltja, hogy bárki mellett tünessenek, ki felőles uralkodó háznak és törvényes alkotmányunkhoz ellenséges álláspontot foglal el; másrészt pedig időszertülnem kellett egyéni felszólalás által ellentétet megkísérteni. — Tisztelettel

Háró Andreánszky Gábor,
megyei bizottsági tag.)

P. Szántó, decz. 7.

A „Nógrádi Lapok” 48-ik számában általam december 10-én jelzett Rótságyvidéki gazdaszejezővel kellő érdeklődés hiányában megbírsult. Meg lévén győződve nézeteimnek helyességéről, ezen ügyet továbbra is gazdátársaim figyelmébe ajánlom, és ha szerkesztő ur megengedi: még egyzser vissza fogok térni ezen ügynek tárgyilagossá és acadikus fejtegetésére (Sivvina vörösk.)

Luka Guszár.

* Erre rövid válaszuk az, hogy amit Nógrádmegye Kossuth tiszteletére tett, azt Kossuth, mint a század egyik legnagyobb fia, megérdemelte. Nem volt az tényleg, de megemlékezés oly nagy alakra, kire minden nemzet büszke lehet. — Sajnáljuk a báró ur felfogását, mert hülje el, hogy a Kossuth iránti tiszteletet nemcsak alkotmányos pártjaink „pártkülönbség” nélkül osztják, de a magyar nemzet eme álláspontját ő felseje, Magyarország alkotmányos királya is méltányolja. Szerk.

Hírek.

Hontmegye közgyűlése egy igen fontolóra veendő közgyűlési határozatot hozott, ugyanis felirást rendelt intézni a képviselőházhoz, hogy tekintettel a nemzeti-ségi, főképp pánsáv áramlatokra, hozzon a képviselőház oly törvényt, melynek alapján a kormány a néptanítók választásánál hivatalos befolyását érvényesítse. Fontolóra veendő e kezdeményező lépés főleg azért, mivel a felekezetek önkormányzati jogát érinti. De ha figyelembe vesszük, hogy a pánsávok az autonómia leple alatt mennyi államellenes tendenciákat követnek el, s hogy a pánsávok nem az autonómia iránti szeretetből ragaszkodnak az autonómiához mert hisz ismerjük őket azon időből, midőn az autonómia rovására az 1859 diki pánsáv mellett erőlködtek, de azért, mert az autonómia nagy, igen nagy alkalmat nyújt nekik az igazságokra, úgy örömmel kell hozzájárulni minden törvényhatóságnak Hontmegye hazafias kezdeményezéséhez. Előbb a haza, és csak aztán következik az autonómia! Az autonómia romjain minden igaz hazafi örömmel tekinthetne egy egészéges szilárd Magyarország felé!

Br. Majthényi László Hontmegye főispánjánál a múlt vasárnap Nyitramegye fényes küldöttsége jelent meg, hogy elbúcsúzzék derék „ad hoc” főispánjától, ki Nyitramegyét rendbe hozta. Este fényes főúri bankettet adott a főispán a nemzeti casinóban, melyen Gr. Gyúrkó Ábrahám is részt vett a veterán főispán tiszteletére.

Dr. Ehrenreich Lajos sziraki orvos urat méltó kitüntetés érte azzal, hogy a főispán, méltatva érdemeit melyet az orvosi tudomány mellett kifejtett, tiszteletbeli főorvossá nevezte ki. Ehrenreich az orvosok lefolyt nyári gyűlésén egy szakmunkájáért 100 arany jutalomban is részesült. Ebből is látszik, hogy Szirák és vidéke mennyi kincset bir dr. Ehrenreich urban.

A helybeli katolikus egyházi hívek egyeteme főt. Imády Károly esperes-plébános ur elnöksége alatt ma vasárnap, d. o. 11 órákor a nemzeti iskola termében gyűlést tart. Mint halljuk, tanácskozási tárgyat fogja képezni az oly régóta vajdó temető-ügy.

A b-gyarmati jogászokör múlt szombati ülésén élénk eszmecsere nyújtott alkalmat a helybeli kir. törvényszék elnökének rendelete az irattárakba elhelyezett iratok megtekintése és lemosolása tárgyában, mely rendelet részleteit ugyan mi nem ismerjük, melynek azonban a kezelő személyzet általi végrehajtása nem kis bosszúságot kelt és bámolatot gerjeszt a más mintatörvényszékeknek e nemben díró gyakorlatát is jól ismerő ügyvédekben. Így például a telek-könyvek tárgyát képező ingatlanok eladási árának a jelzálogos hitelezők közötti felosztása tárgyában felvett ügyvezetett sorrendi jegyzőkönyvnek az érdekeltek általi megtekintéséhez is előző engedély felmutatását követeli az irattárnok, holott a végrehajtási törvény 196. §-a világosan rendeli, hogy ezen jegyzőkönyv 15 napig közzé teendő és ki. Azóta nemmiel indokolva, hogy a tárgyalási iratok megemlékezésére ez ügyben közvetlenül érdekeltek ügyvédeknek külön előző engedélyre legyen szükség, midőn például arra a felelősség indokolása végett, de akármilyen más célból feltétlenül szükségük van. Általában jogosulatlanok, de mindenesetre céltalannak tűnik fel az iratokhoz való hozzáférhetést megnehezíteni azon ügyvédeknek vagy magánfeleknek, kik az előadni kért ügyiratokban való érdekeltségüket az általuk felmutatott és nevük alatt kiadványozott végzés vagy ítélettel igazolják. Másrészt jogos panaszként hozatott fel az is, hogy az ügyvédek irodáiban alkalmazott irnokoknak, ha csak nem bejegyzett ügyvédjelöltek, a másolatvétel nem engedtetik meg, még ha arra az engedélyt az illető irnok főnöke eszközölte is ki: holott tudnivaló, hogy az ügyvédjelölt nem a leírásban, hanem a fogalmazásban kíván szerezni gyakorlatot. Állítani merjük, hogy hasonló akadékoskodások a bírósági kezelőszemélyzet részéről ahol az országban nem tapasztalhatók, s mint halljuk, az ügyadói kamara már legközelebb megkeresést szándékozik intézni a helybeli kir. törvényszék elnökéhez, hogy a felügyelete alatti irodákban rendet csináljon.

A kis iskolás fiúkra nézve a helybeli kath. iskolás, múlt vasárnap tartott látogatott ülésén, ez évben is meghozta azon üdvös határozatot, hogy a téli három hó vagyis december, január és februárban az iskolai tanítás délelőtti 9 órákor kezdődjék. Hisz-ezük, hogy a jó példát nem sokára követni fogják a zárdában és mindenütt, hová afféle 6—10 éves gyermekek járnak tanulni, kikre nézve sokszor egészségi főkérdés, hogy a zivataros, havas éjszakák után 7 és háromnegyed órákor, midőn még alig világosodik, ne ők legyenek kénytelen a bórtegenben utat törni, s aztán átnedvestült vékony cipőik folytán sokszor egész életükre megszerezni a betegség csiráját, hogy rosszabbat ne mondjunk s falra ne fessük az ürdögöt — difteritisz képeben. Télen még a család is később lát munkájához s a legjobb akarat mellett is alig lehet a családoknak iskolás gyermekeiket felkészíteni és kellőképp ellátva juttatni 8 órára az iskolába. Puritán barátaink mindez ellenében használnak hivatkozni arra, hogy lám, a mi időnkben aki télen is korán ott nem volt az iskolában, kemény büntetést kapott s most mégis itt vagyunk, ember lett belőlünk! Igen ám, aki itt van!! De tessék csak elgondolni, hogy hányan hagyták itt korán az árnyékvilágot, s hogy mily nagy hazánkban folyton a legalaposabb panasz amiatt, mert — míg más nemzetek népessége évről évre számát nagy százalékokban szaporodik, addig Ma-

gyarországon e szám adatok a bonvédelem és a közgazdasági viszonyok kiszámíthatatlan kárára igen siralmas képet tüntetnek fel, és pedig korán sem a gyermekek születések, de főleg a miatt, mert a halálzási esetek száma a gyermekekénél (a mindenféle gondtalanság miatt) elijesztőleg nagy. S valamely orvos változás, reform behozatalát a haladás emberei csak nem gátolhatják amiatt, mert apáink és anyáink nem tudtak arról és „mégis megvoltak!” — Tessék tehát ismét figyelmeyoríya mellett olvasgatni a syllabizáló könyvet, meg a komáromi kalendáriumot, és tengelyes kocsin jarni Budapestre! Részemről én már azt is nagy szegénységnek és hátramaradásnak tartom, hogy B. Gyarmatnak még vasúja nincs, holott az első vasúti vonat Európában 1824-ben indult meg. R. K.

Brankovits György városunk fia, a „Budapest” szerkesztője előfizetést hirdet „Hópolyhek” című elbeszéléseire. A címös füzet ára csak 1 frt lesz. Meleg (de úgy, hogy el ne olvadjanak) ajánljuk a „Hó-

polyhek” főleg városunk hölgyeinek. A szellemes író megérdemli, hogy szülővárosának hölgyei nagyobb figyelemben részesítsék. Az előfizetések hozzá (Bpest Sarkantyúutca 3. sz. a.) decz. 20-káig beküldendők.

Meglágyult az idő, a korcsolyázni szerelők nem kevés bosszantására. A helybeli korcsolya egyet a külön közgyűlést is nagyban befolyásolja ezen csúnya időjárás.

Karácsonyi ajándékok. Lassan elérkezik a kedves karácsony, a gyermekek nagy öröme. Gondot ad a jó szülőknek, hogy mily karácsonyi ajándékokkal lépjenek meg kedves jó (hisz mind az!) gyermekeiket. Értessítjük tehát, hogy B. Gyarmaton ily karácsonyi ajándékok nagy választékban kaphatók Szódy Mor könyvkereskedésében, valamint apróbb gyermekek számára Bachár Gyula úrnál, értékesebb holmik pedig Elfer Edo úrnál. Nevezetesen külön egész bazár látható karácsonyi ajándékok szolgáló különféle tárgyakból.

Különös keft. Vanuak B. Gyarmaton egyének, kik holmi sorvadással, elzúllott existenciáikat biztosítanak az életbiztosító társulatoknál. Ebből aztán azon

immorális eszmék támadnak, hogy az illető élet máhamarabb kialudjék. Legközelebb feltűnést okozott B. Gyarmaton bizonyos Söth csizmadia „öngyilkossága”, ki szintén ilyen biztosított firma volt. Söth állítólag az Ipolyba önmaga ugrott, csak hetek múlva találták meg a ribai mólóhoz jó gázsiért. Söth beugrott az Ipolyba, befutott, kibúzták a sármányok. Ezzel vége egy tragikus életnek. Ki gondol a szegény ördögöl? A kedvezményezett biztosító pedig felveszi az életbiztosítási összeget, s jóízűen ördöl, hogy a „nyomorult dög”, embertársa, már egyszer valahára meg szűnt az ő rovására élni. Milyen piszkos immoralitás! Brrrr... Szinte irtózik tőle az ember, hogy mire nem képes az ember.

Halálzás. Szurdusz Erzsébet szép fiatal hajadon hosszabb szenvedés után a hó 7 én végezte be ifjú életét. Temetése nagy részvéttel ment végbe a hó 8 án. Nyugodjék békében!

Felelős szerkesztő:

Horváth Danó.

Fontos mindenkinek!

Élet és egészségügyben!

A HOFF JÁNOS-féle malária-gyógyítógépek a múlt századok legújabb orvosi állat elismertek, a tudomány által felkarolva, mint pártatlan készítmény a földön koronázott fejelmek által 68-szor kitüntetve, és azért az egész világon a legkezebb betegségeknek mint sokszorosan kipróbált gyógy és tápszár elterjedve vannak.

Legújabb nyilvános ügyi köszönőlevél

1882. április 8-áról

egy meggyógyult beteg, ki ötéti kórától már elcsúszott hirt volt, szentimentális és csodálatos módon a gyűjtemény, hurutos köhögés, rekedtség, mellgyomor, torok gége bántalmak és szédülésből.

Hoff János

cs. kir. udvari szállító urnak,

kir. keresk. tanácsos, a cs. kir. koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának, a Hoff János-féle maláriakórtól felállóját a egyedül gyártójának, Európa legelső fejedelmi udvari szállítójának, Bécs, Gyarmat: Grabenhof 2. irda és gyári raktár Bräunerstrasse 8.

Két év óta időnkénti harot és torokbántalmakban szenvedtem, oly annyira, hogy nem voltam képes hangos szót kiejteni. Bécs első orvosánál mult évben Gleichenbergbe és Nizsába küldtek. Nizsából megérkezvén, egy hónap óta az én kitűnő egészségi állapotom. Az én jó hírneve érdekében nemcsak azt nyilatkoztam, hogy betegségem az ön Hoff János-féle maláriakórtól-gyógyítógépek sorától tökéletesen helyreállt, hanem azóta erős étvágygal bírok és magamat igen jól érzem. Kérem önt, szíveskedjék részemre még tovább használatul 15 évvel küldeni. Kiváló tisztelőtem után maradtam Bécs, 1882. apr. 8.

Maly Ferencz főúr ruhagyár és posztókereskedés tulajdonosa, Mariakiller-strasse 69.

Hivatalos gyógyjelentés.

A HOFF JÁNOS-féle maláriakórtól-gyógyítógépek a Hoff-féle maláriakórtól, melyek az itteni helyorségi körháza használatra kiadtak, a gyógyfolyammon kitűnő segélyesítőrekként bizonyultak be, a maláriakórtól az idült mellhőz betegségek előtt igen kedvező és kívánt volt; a maláriakórtól az idült és az elgyengült emésztési képességnél midő és igen kedvező gyógytápszár.

Bécs, 1878. december 13.

Dr. Loefl, főorvosorvos. Dr. Forstas, főorvosorvos.

Figyelmeztetés.

A valódi Hoff János-féle maláriakórtól-gyógyítógépek ragályos védjeggyel, a feltaláló arcképével vannak ellátva. Ahol ez hiányzik, az a gyártmány mint hamisított visszautasítandó, mert orvosi vélemények szerint növényanyag hiányosságából az egészségre ártalmas lehet.

Főraktár: Havas Gyula gyógyszerész B. Gyarmaton

14-10

Karácsonyi és ujévi

ajándékok.

Gruber Gyula

Budapest, VI. k. Váci-körút Foncléro palota
ajánlja olyan felzerelt raktárát mindennemű konyhaszeret, thea és kávékészletek, thea deszkák, theakárok és vasbútorokban, továbbá

korcsolyákat

legújabb szorkesztetel, dús választékban, olcsó gyári áron. 4-1

7208.—1882. sz.

ARVERÉSI HIRDETMEY.

Az ipolysági kir. törvényszék területén Tesmag község határában fekvő és ezen községi 216. tjkönyvben I. 1—15. soroz. alatt felvett ingatlanokból a végrehajtást szenvedő Tamás Viktor, Tamás Ignác, kk. Tamás Katalint tulajdonilag illető felerésze, az ipolysági takarékpénztár végrehajtató részéről 32 frt 54 kr. tőke és járulékaiknak kielégítése végett végrehajtás alá vonatván 1883 ik évi február hó 15 ik napján d. e. 10 órakor Tesmag község bírása házában tartandó nyilvános árverésen becsáron alul is el fog adatni.

Kikiáltási árak, a tesmagi 216. sz. tjkönyvben I. 1—15. sorszámok alatt felvett ingatlanokból és a 339 tjkönyvben felvett tartozékokból Tamás Viktor, Ignác és kk. Katalina illető felerésze nézve 421 frtban megállapított becsár szolgál.

Bánatpénzzel az egyes kikiáltási áraknak 10 száztólja leteendő. A vételárnak harmada 30 nap alatt, harmada 60 nap alatt, harmada 90 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva fizetendő.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek, hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és a tesmagi község előljárásiágánál megtekinthetők.

Kir. törv. tkvi hatósága Ipolyságon 1882. nov. 1-én

Szokolty tjkvezető.

FELEDI HENRIK kereskedésében

B. Gyarmaton

mindég nagy készletben kapható:

Legfinomabb dessert sajtok: Neufchatel, Imperial, Molier, Polonaise, Gorgonzola, Ementhal, Vordlberg.
Legyen déli gyümölcs: datolya, malaga, sth.
Valódi franczia Savdinek és Caviár.

Valódi chinai és orosz-teák, valamint legfinomabb fajta Jamaicai rum.

Valódi franczia csokoládé, Ph. Suchard-féle, a legkedveltebb gyártmány.

A tisztelt fogyasztó közönség szives figyelmébe ajánljuk:

Hazai kávé

1/2 és 1/4 kilós ládácskában és kerek díszes csomagokban.

Legjobb, legtisztább és eszerint legolcsóbb

kávépótolmány.

Raktárak: az ország minden nagyobb fűszer üzleteiben.

I. magyar osokolád pót a fügekávé-gyár Budapestén.

Vöröskereszt

Füge-kivonat

1/2 és 1/4 kilós díszes csomagokban.

Legjobb olasz fügeből gyártott

Fügekávé pótalmány.

(30 - 25)

gép és rostalemez-gyára Budapestén.

GYÁR: vaozi-ut, osztrák államvaspálya közelében. RAKTÁR: vaozi-körút, 68. sz. a.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kintüntetett, javított gyártmányát, mint:

TRIEURÓKET változó rostával,

tisztító-gépeket szelelővel, különlegességek malmok számára;

hármass ekéket, szabadalom-szám 28,466.

Cséplőgép-rosták, lyukasztott és hasított lemezek,

vas, acél és ezinkból, valamint mindennemű mezőgazdasági gépek és tárgyak.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.